

Izvajanje mednarodnih sankcij proti Italiji

Vpliv, ki ga utegnejo imeti ukrepi Zveze narodov na italijansko narodno gospodarstvo - Vrhovno poveljstvo v Afriki je prevzel maršal Badoglio - Znaki blizajočih se velikih bitk

Kakor je bilo napovedano, so se pretekli ponedeljek začele izvajati sankcije, ki jih je bila Zveza narodov odredila proti Italiji, ker je napadla Abesinijo ter s tem prekršila svetočano prevzete obveznosti, da bo skupno z drugimi članicami ženevske organizacije čuvarica miru, ne pa njena kršiteljica.

V čem obstojajo kazni, ki jih je odredila Zveza narodov?

Vsebovane so v takozvanih "petih točkah": 1. prepovedano je izvažati v Italijo orožje in municijo; 2. prepovedano je dajati Italiji posojila za nabavo vojnih sredstev; 3. prepovedano je kupovati italijanske proizvode; 4. prepovedano je prodajati Italiji takšne predmete in sirovine, ki služijo v vojne svrhe; 5. članice Zveze narodov so dolžne pomagati si medsebojno, da ublažijo nepovoljne učinke, ki jih bo na nekatere izmed njih imelo izvajanje navedenih sankcij.

Te ukrepe je začelo izvajati okrog 50 držav; samo štiri članice Zveze narodov so sodelovanje odklonile: Albanija, Avstrija, Madžarska in Paragvaj.

Prvi krat v zgodovini človeštva se je zgodilo, da se je toliko držav združilo z namenom, da z gospodarskim pritiskom prisilijo kršitelja miru, da se ukloni.

Ali bodo sankcije dosegle svoj namen?

Gospodarski izvedenci gojijo najboljše upanja v tem pogledu. Najvaž-

Nova mobilizacija v Italiji

Te dni je rimska vlada objavila dekret, s katerim se kličejo pod orožje karabinerski časniki in podčastniki, specializirani v topografiji, od letnika 1904 do 1912.

Politične prilike v Urugvaju

Ker so se politične prilike v Urugvaju izboljšale, namerava vlada dovoliti spet vstop v deželo vsem o nim državljanom, ki so jo morali iz političnih razlogov zapustiti. Seveda pa se bo vlada premislila, če bi v notranjem položaju republike spet nastale kakšne napetosti.

nejša določba v kazenskem programu Zveze narodov je brez dvoma bojkot proti italijanskemu blagu.

V mednarodni trgovini se blago plačuje z blagom. S sredstvi, ki jih država prejme za blago, ki ga je prodala v druge države, plačuje fakture iz inozemstva za blago, ki ga je uvozila. Morebitno razliko v svojo škodo (ki pa ne more biti redno prevelika in tudi ne trajna) mora poravnati z izvozom zlata; na zlato pa sloni prednost denarja.

Države, ki izvajajo sankcije, so doslej kupovale približno 70 od sto vsega onega blaga, ki ga je Italija izvažala. Sedem desetih italijanskih izvoznih proizvodov (tkanine, sadeži, zelenjava, stroji, vino, olje, riž, sir, marmor itd.) nima več kupcev. Dohodki, ki jih ima Italija od svoje zunanje trgovine, se znižajo torej za 70 od sto. En del najbolj nujnih nabav bo morala kriti z zlatom.

Tako občutno skrčenje izvoza ne more ostati brez posledic: delo v italijanskih pristaniščih bo zamrlo in veliko število težakov bo ob zaslužek; parniki bodo morali počivati v lukah; velika izvozna podjetja bodo morala odpustiti delavce, uradnike prodajalce itd.; mnogi poljedelci ne bodo našli kupcev za svoje izvozne pridelke (limone, pomaranče, sad-

je, zelenjavo); tovarne, ki delajo za izvoz (svilarne, predilnice, tvornice avtomobilov itd.) bodo morale ustaviti svoje obrate ter odpustiti delavstvo. Vse to bo vplivalo ne samo na posameznike, marveč tudi na državo blagajno, katere dohodki se bodo začeli krčiti. Če ni dela in zaslužka, tudi davkov ni mogoče plačevati.

Iz tega kratkega pregleda je razvidno, da je Mussolinijev režim nastopil težko preizkušnjo in mnogi dvomijo, da jo bo preстал.

V Italiji se sicer tolažijo, da sankcije ne bodo rodile tako hudih posledic, marveč upajo, da se jim bo prej posrečilo zasesti Abesinijo. Za sedaj so proglasili bojkot proti blagu iz vseh pri sankcijah sodelujočih držav, da se s tem zmanjša potreba uvoza. Omejili so porabo mesa, električne energije in kuriva, obenem pa je vlada sklenila pospešiti tudi vojne operacije v Abesiniji.

General de Bono, vrhovni poveljnik afriških čet, je bil odpoklican in, da ne bo preveč hud, so ga imenovali za maršala. Vodstvo operacij proti Abesincem prevzame sedaj italijanski generalnega štaba maršal Badoglio, ki je že odpotoval v Afriko.

De Bono je bil odpoklican, ker je

radi svoje prevelike previdnosti le počasi lezel v notranjost Abesinije. Z zavlačevanjem operacij je pa Abesincem omogočil, da so zbrali svojo vojsko na strateško važnih točkah ter jo tudi oborožili. In to je bila velika pogrška: za Italijane je položaj danes veliko slabši nego je bil pred poldrugim mesecem.

Na italijanski strani je torej videti namen, da se z odločilnimi bitkami razčisti položaj. Tudi Abesincem se menda zdi, da so se že dovolj umikali. Cesar se mudi sedaj na fronti in predznaki večjih bojov so se že pokazali v nekaterih resnejših spopadih med Italijani in Etiopci. Prva velika bitka bo najbrž južno od Makalléja, pri Amba Alažiju, kjer je zbrana že močna etiopska vojska in so italijanska letala te dni bombardirala nekatere njene oddelke. Pri napadu je sodelovalo 20 letal in je bilo na abesinski strani gotovo mnogo mrtnih (nekatera poročila govore o tisočih). Zanimivo pa je, da je vseh 20 letal bilo zadetih od krogel in drobcev protiletalskih granat. Avioni so sicer pri stali vsi na italijanski strani, vendar pa je podatek v toliko važen, ker dokazuje, da je abesinska vojska južno od Makalléja dobro in moderno oborožena.

In s to vojsko se bodo morali udariti Italijani.

Angleži se pripravljajo

Angleška vlada bo porazdelila med prebivalstvo 40 milijonov plinskih mask tako, da bo vsak Anglež preskrbljen za slučaj zračnih plinskih napadov v bodoči vojni, s katero zmerom strahajo.

Nemški protizidovski zakoni

Protizidovski zakoni so se že začeli izvajati v Nemčiji. Kakor smo svoj čas pisali, se nove postave mesaajo tudi v zasebno in celo intimno življenje prebivalstva ter so na pr. prepovedana razmerja med židi in "čistokrvnimi" Nemci. V Koelnu je bil te dni obsojen na devet mesecev ječe neki arijec, ker se je ženil z židinjco. Obsojba je izzvala senzacijo v toliko, ker so sodišča postopala doslej v podobnih slučajih samo proti židom.

Italijanski generalni štab na eritrejski fronti. Drugi z leve je De Bono, dosedanji vrhovni poveljnik, ki je bil te dni odpoklican.

Marseilleski atentatorji pred francoskimi porotniki

Začetek procesa v Aix-en-Provence

Pred porotnim sodiščem v Aix-en-Provence se je začel v ponedeljek 18. t. m. proces proti šestorici obtožencev, zapletenih v marseilleski atentat, v katerem sta, 9. oktobra 1934, zgrabila življenje jugoslovanski kralj Aleksander I. in pa francoski zunanji minister Louis Barthou.

Trije obtoženci so v rokah francoskih oblasti, in sicer: Zvonimir Pospisil, star 31 let, rojen v Vukovini ter po poklicu šofer (rabil je izmišljeno ime Novak); Iven Rajić, poljedelec, star 32 let in doma iz Koledine (nastopal je pod imenom Beneš); Mijo Kralj, mehanik, star 27 let, doma iz Koprivnice (nastopal je kot Malny).

Trije obtoženci pa niso v rokah francoske sodnije: dr. Ante Pavelić, vodja ustaške organizacije, ki je pripravila atentat, se nahaja v Turinu; baje je zaprt. Arretiran je bil na zahtevo francoskih oblasti, vendar ga pa Italijani niso hoteli izročiti in tudi dopustili niso, da bi ga zastopnik francoske policije zahteval, dasi je bil prišel nalašč za to v Turin. V Italiji se nahaja tudi Ev-

gen Kvaternik, Paveličev pomočnik. Na Dunaju pa se nahaja Ivan Perčević, ki je tudi zapleten v marseilleski umor; avstrijske oblasti — ga niso hoteli izročiti Francozom.

To trojico bodo sodili v kontumaciji.

Policija mnogih evropskih dežel si je zaman prizadevala izslediti mlado plavovlasco, ki je nastopala pod imenom Marija Vondrić ter je obdolžena, da je atentatorjem preskrbelo orožje.

Obtožbo je vložil francoski državni pravdnik in kot civilno stranko zastopata v tem procesu kraljico vdovo Marijo odvetnika Paul Boncour in dr. Lamotte.

Obtožence je zagovarjal odvetnik George Desbons, katerega je plačala hrvatska separatistična organizacija iz Pittsbourgha, Sev. Amerika. Obravnava vodi predsednik De la Boise.

Zagovornik je dal povod za razne incidente. Nastopil je proti tolmaču Bajkoviću ter ga obdolžil, da je "srbski vohun"; tudi s prevajal-

cem, jugoslovanskim dijakom, ni bil zadovoljen. Radi njegovih besed je nastal velik hrup in se je morala obravnava prekiniti. Sodnišče je proti Desbonsu izreklo opomin, ki pa ni imel mnogo uspeha. Naslednjega dne je namreč spet prišlo do incidenta, ker je branitelj obdolžil predsednika sodišča, da je uničil nekatere časopisne izrezke, v katerih je bilo dokazovano, da je Italija podpirala ustaško organizacijo.

Radi tega ponovnega incidenta je sodišče odvzelo Desbonsu pravico, da nastopa kot zagovornik. Sploh je okrog tega procesa mnogo hrupa. Francoska policija je baje aretirala mnogo Hrvatov, ker je izvedela, da nameravajo teroristi umoriti obtožence, da bi tekem obravnave ne prišlo na dan preveč kompromitirajočih stvari. Tako vsaj poročajo listi.

Obtoženec Kralj je izjavil, da ni bil nikoli na Janka Pusti (na Madžarskem, kjer so se ustasi vežbali v streljanju in lučanju bomb, in sicer z vednostjo madžarskih oblasti), priznal pa je, da je sodeloval pri pripravah za atentat. Morilca Dimitrova Velisko je spremljal v Lau-

sanne, kjer so se sestali še drugi zarotniki. Odtod je krenil z njimi v Aix-en-Provence. Tu je obenem z drugimi atentatorji prejel denar in hoda so se zarotniki odpravili v orožje. Na predvečer kraljevega pri-Marseille, da izvršijo atentat. Tudi on je čakal na kralja, ni pa imel poguma, da bi streljal, ker je videl — tako je vsaj izjavil — da je med občinstvom mnogo žensk in otrok.

Radi izključitve njihovega zogovornika od obravnave, so obtoženci proglasili gladovno stavko, dasi jim je sodišče imenovalo drugega zagovornika. V jetnišnici so jim s silo vili hrano, da s tem omogočijo nadaljevanje procesa, ki bo trajal vsega najmanj deset dni. Obtoženci so izjavili, da ne bodo odgovarjali na nobeno vprašanje več.

Sodišče bo moralo zaslišati okrog 180 prič, med katerimi sta tudi mornariški minister Pietri in pa francoski polkovnik Georges, ki je bil pri atentatu ranjen.

Na zahtevo novega zagovornika je sodišče v četrtek sklenilo prekiniti nadaljevanje procesa za nedoločen čas.

ABESINSKE

V okolici Makalléja, ki jo je zasedla vpadniška vojska, so italijanske oblasti začele pleniti prebivalstvo žito. Abesinci takšnih stvari menda niso vajeni, pa so se uprli in napadli italijanske straže. Radi tega je italijansko poveljstvo ukazalo letalcem, naj bombardirajo naselbine. Etiopci se polagoma seznanjajo s civilizacijo...

Italijani in Abesinci se ne borijo samo z orožjem, marveč tudi z novicami, ki jih pošiljajo v svet. Tako so Italijani razglasili, da so na do-slej zasedenem ozemlju pokrajine Tigré osvobodili 16.000 sužnjev. Abesinci pa sedaj zatrjujejo, da celokupno prebivalstvo v ondotnih krajih ne šteje 16.000 duš...

Novo sredstvo v borbi proti letalom so si izmislili Abesinci: na mnogih krajih zanetijo ognje tako, da se obsežno ozemlje skriva pod gostimi oblaki dima, skozi katere italijanski letalci seveda ne morejo videti.

Abesinski cesar je odrinil na fronto. Tudi to je znamenje, da se res pripravljajo velika bitka, ki jo vodijo poročevalci že delj časa napovedujejo in ki utegne postati odločilna za nadaljnji razvoj dogodkov v Abesiniji. Cesar se je odpeljal iz glavne mesta v avionu, oblasti pa nočejo povedati, kam je krenil. Naznanile so celo, da je za nekaj časa prepovedano poročati, kje se "negus negesti" nahaja. Abesinci se boje, da bi Italijani z bombardiranjem iz letal skušali spraviti Hajle Selassieja na drugi svet.

V ponedeljek so se začele izvajati sankcije proti Italiji. Tudi ta dogodek so fašisti izrabili za paradu: ukazali so, da mora vsaka hiša v Italiji izobestiti zastavo.

V času od 6. do 12. novembra se je vrnilo skozi Sueski prekop 10 italijanskih parnikov z 9.476 ranjenimi in bolnimi italijanskimi vojaki. V istem času je šlo skozi prekop 19 ladij s preko 15.000 možmi, namenjenimi na bojišča.

Za čas od 13. do 18. novembra pa so zadevni podatki naslednji: ranjenih in bolnih se je vrnilo 2.624 vojakov, odpeljanih pa jih je bilo v Afriko 4.854.

Neki abesinski poglavar, ki je bil prestopil k Italijanom, pa so ti oborožili njegove vojskake, da se bodo borili proti negusovi vojski, je Italijane spet zanimal, ko je imel dovolj orožja in municije; priključil se je zopet abesinski vojski ter pripeljal s seboj 10 težkih strojnih, 5.000 brzdostrelnih pušk in veliko zalogo municije. Podobno reč so skuhali mnogi abesinski glavarji Italijanom tudi pred 39 leti. Najprej so se jim priključili, potem pa navahali nanje bas v trenutku, ko bi bila vpadniška vojska najbolj potrebovala njihovo pomoč.

Italijanska vojna poročila o delovanju letalcev navajajo skoro izključno imena Mussolinijevih sinov ter njegovega zeta Ciana, kakor da bi drugih letalcev sploh ne bilo v Afriki. To je bil menda vzrok, da sta sinova bivšega abesinskega poslani-ka v Londonu dr. Martina pozvala Mussolinijeva sinova na dvoboj v zraku in sicer nad fronto v Tigreju. Korajžna potemca italijanskega diktatorja se doslej še nista odzvala temu pozivu.

Poljska in Češkoslovaška

Radi postopanja z narodnimi manjšinami vlada med Poljaki in Čehoslovaki še vedno veliko nesporazumljenj. Praska vlada je pregledala, naj bi se vsa sporna vprašanja predložila posebnemu raziščišču, a so Poljaki predlog odklonili z utemeljitvijo, da se bodo odnosi tako izboljšali, če bo Češkoslovaška bolje postopala s poljsko manjšino.

ARGENTINSKE VESTI

Proslava ujedinenja

V nedeljo, 1. decembra, na praznik ujedinenja, se bo vršila, na iniciativo našega tukašnjega kr. poslanstva svečana služba božja v katedrali cerkvi "Inmaculada Corazón de María", ul. Constitución 1077, in sicer ob 11. uri dopoldne.

Vsi jugoslovanski izseljenci so vabljeni, da se udeležijo te zahvalne službe božje.

Na predvečer našega največjega narodnega praznika, v soboto 30. novembra, se bo vršila velika proslava v dvorani "Centro Almaceneros", ul. Pte. Luis Saenz Peña 242, blizu trga Congreso. Proslavo priredi Sokolsko društvo Buenos Aires I. s sodelovanjem mnogih drugih izseljenskih organizacij. Cenj. rojakinje in rojake opozarjamo na to prireditve, o kateri objavljamo na drugem mestu zanimivi spored.

Krvav spopad povodom dopolnilnih volitev

V nekaterih krajih córdobske pokrajine so se vršile preteklo nedeljo dopolnilne volitve. Tako tudi v Plaza Mercedes. V navedenem kraju so strankarske strasti povzročile obžalovanja vreden krvav spopad, v katerem je deset, oziroma enajst oseb izgubilo življenje ter je bilo več ranjenih.

Na dan dopolnilnih volitev, in sicer rano zjutraj, je privzela skupina avtomobilov, v katerih so se nahajali razni radikali iz Córdobe, pred hišo krajevnega radikalnega prvaka Arguela. Ta izredni obisk je izzval pozornost krajevne policije, ki je prihitela na lice mesta, da vidi kaj bo. Izmed posetnikov iz Córdobe je bil prvi izstopil iz vozila radikalni politik dr. Pedro Vivas. Med njim in policijo se je kmalu vnel prepir, ki se je brž spremenil v pravo bitko, ki je imela strašne posledice: devet oseb je obležalo mrtvih, četrto pa jih je bilo ranje-

nih. Pozneje je v Córdobi podlegel ranam se dr. Vivas, vodja radikalne skupine, ki je bila posetila Mercedes.

Vesti o spopadu si nasprotujejo ter si iz njih ni mogoče ustvariti jasne slike. Policija zvrča vso krivdo na radikale, radikali pa dolžijo policijo. Oblasti so aretirale veliko pristavev radikalne stranke in zagotavljajo, da je bil — glasom izpovedi nekaterih aretirancev — napad na policijo organiziran od dr. Vivas, ki je nekatere udeležence oborožil celo s puškami.

Uvedla se je stroga preiskava, ki naj ugotovi, na čigavi strani je krivda.

Konservativci so zmagali v pokr. Buenos Aires

Kakor je bilo predvidevati spričo metod, ki so se uporabljale pri novembrskih volitvah v buenosaireski pokrajini in ki jih je vse nepristransko argentinsko časopisje obsojilo, so si konservativci oziroma, kakor se po vsem imenujejo, nacionalni demokrati zagotovili veliko večino.

Štetje glasov se je pretekle dni končalo ter je dalo naslednji rezultat:

Nacionalni demokrati: 278.562; radikali 171.143; socialisti 17.313; antipersonalistični radikali 6.510.

Izid volitev v Córdobi

V córdobski pokrajini, kjer so volitve potekle v redu, doslej štetje glasov še ni končano, pač pa kažejo dosednji rezultati, da bodo radikali dobili večino.

V sredo so se začele siriti po mestu vznemirljive vesti, ki so zatrjevale, da nameravajo konservativci napasti poslopje pokrajinskega parlamenta, uničiti volilne žare ter preprečiti nadaljnje štetje glasov. Radikalni voditelj Humberto Cabral je celo sporočil guvernerju, da so se v Buenos Airesu ter v Avellanedi nahajali zloglasni ljudje, katerim je naročeno, naj grejo v Córdobo "napraviti red".

Pobegnili so

Iz poboljševalnega zavoda za mladoletne v Las Flores je v nedeljo pobegnilo šest nadebudnih mladeničev. Niso prevrtali zidov in tudi podzemskih predorov niso izkopali, marveč so prišli na svobodo na pravi lahek način: službujočemu pazniku, ki ga je obvladal spanec, so vzeli ključke, odklenili vrata ter pobegnili v svobodo. Policija sedaj išče nadebudne tičke, ker bi jih rada spet privedla v kletko.

Lepo starost je čakala

V mestecu Smith, v buenosaireski pokrajini, je te dni umrla Teresa Pando de Wallinger, stara 105 let; po rodu je bila iz Uruguaya.

Na lahek način je živel

Tukajšnja City Bank of N. York je prijavila policiji, da je neki Ramón Alonso dvignil pri njej denar potem ponarejenega čeka, kakršne izdajajo banke potnikom. Policija je začela poizvedovati, oprezna pa je postala tudi banka, ki je pazila, če se bo ponarejevalec spet prikazal. In res se je tako zgodilo. Mož je spet prišel v banko, korajžno izročil ček ter čakal, da mu izplačajo 100 dolarjev. Banka je takoj poklicala policijo, ki je tička prišla. Pri zaslišanju je izpovedal, da se piše Arturo Vieira, da je s Portugalskega doma in da je doslej izvršil naslednje "operacije" s ponarejenimi čeki: V Santosu je dvignil 5 čekov za 500 dolarjev, v Puerto Alegre 1 ček za 100 dol., v Montevideu 3 za 300, 5 za 500 pri tukajšnji banki, toliko pri njeni podružnici v Rosariu, pri agenciji "Expriinter" v Bs. Airesu pa se 3 čeki za 300 dolarjev. Policija je preiskala Vieirovo stanovanje na Avdi. de Mayo 1137, v Avellanedi ter našla ponarejen potni list in še lep kupček ponarejenih čekov.

Tožba proti senatorju De la Torre

Državni pravdnik je vložil pri sodniku dr. Jantusu tožbo proti senatorju De la Torre, katerega obdolžuje, da je v nekem članku, objavljenem v listu "Senales" od 13. t. m., hudo žalil predsednika republike gen. Justo.

Prometna nesreča

V sredo zjutraj se je dogodila v Quilmesu težka prometna nesreča. Na križišču ulic Alsina in Mitre je neki omnibus zavozil v kamijon, v katerem se je peljalo na delo več občinskih delavcev. Sunek je bil tako hud, da se je kamijon zvrnil. Petnajst delavcev je bilo ranjenih nekateri težko.

Dr. Vedia y Mitre spet imenovan za intendanta

V sredo je potekel po zakonu predpisani rok, tekom katerega je izvrševal pošte načelnika buenosaireskemestne občine dr. Vedia y Mitre. Istega dne je vlada objavila nov dekret, s katerim imenuje dr. Vedio spet za intendanta. Imenovanje je začasno, ker bo postalo pravomočno sele, ko ga bo senat potrdil.

Zahvala

Po krivdi tiskarskega skrata so izostala v zadnji številki naslednja imena med darovalci za srečkanje na prioritivni, ki se je vršila 9. t. m.: Josip G. in Josip Sulčić. Naknadno: Najlepša hvala!

Prav tako naj bo izrečena tudi na tem mestu najlepša hvala I. D. "Taboru" za organiziranje prireditve v proslavo druge obletnice ustanovitve Novega lista ter v prid našemu tiskovnemu skladu. Rojak Ludovik Skok iz Comodora Rivadavije je preplačal naročnino in poslal za tiskovni sklad \$ 1.—. Iskrena hvala!

KROJAČNICA

"Triestina"

izvrši obleke vsake vrste iz najboljšega blaga ter po nizki ceni Nudi vam tudi velike olajšave v plačevanju

Franc Melinc

BAUNES 187

(vogal Paz Soldan)

Bs. Aires

U.T. 59 Paternal 1262

Bližajo se veliki prazniki:

BOŽIČ NOVO LETO SV. TRIJE KRALJI

Ne pozabite, da se bo za te velike praznike zbrala v starem kraju Vaša družina ter se bo spomnila Vaše odsotnosti.

Da jim svojo odsotnost vsaj deloma nadomestite, omogočite jim, da prežive te praznike v zadovoljstvu: poslijte jim svoje božično nakazilo, in sicer, kakor doslej, potom zavoda

BANCO GERMANICO DE LA AMERICA DEL SUR JUGOSLOVANSKI ODDELEK

Avda. L. N. Alem 150

Uradne ure: od 8,30 do 19., ob sobotah pa do 12.30.

IZ LOME NEGRE

LOMA NEGRA, Olavarria, FCS.

Ze dolgo časa se ni nihče oglašil v Novem listu od nas, slovenskih izseljencev, ki se nahajamo tu, na jugu. Čas je že, da pošljemo nekaj novice!

Kriza je v zadnjem času nekoliko popustila ter so se delovne prilike sedaj malo izboljšale, pa ne toliko, da bi se morali kar navduševati. Zasluzek je namreč precej slab, tolažimo pa se z mislijo, da je drugod morda še slabši. Doslej so plačevali 35 ctvs. na uro, sedaj pa plačujejo 45 ctvs. Dela so različna in zaposleni smo po 8 ur dnevno, pa tudi več in manj.

Slovenski izseljenci si služimo kruh v cementni tovarni, v apnenici in v kamenolomu. V tovarnici je letošnja zimo dobro slo; ves čas delajo tri peči, pa se primanjkuje cementa. V kamenolomu pa je bilo slabo; tekem zime so delavci morali biti zadovoljni, če so zaslužili za hrano. Sedaj pa gre tudi njim že nekoliko bolje.

Poročati moramo tudi, da smo se končno vendarle zgenili tudi tukajšnji izseljenci: pred nedavnim smo ustanovili Jugoslovansko podporno društvo "Bled". Vse rojake izseljenke vabimo, da pristopijo v to koristno društvo, katerega namen je organizirati vzajemno pomoč med člani za slučaj nesreče in potrebe. Dovolj je bilo spanja v Lomi Negri! Združimo se sedaj vsi v podporni organi zaciji, ki nam bo v tujini močna opora!

Na ustanovnem občnem zboru je bil izvoljen naslednji odbor: Jože Mežnaršič: predsednik; Danilo Dražetak: podpredsednik; Jožef Zlogar:

Obiščite Krojačnico

L. UŠAJ

V zalogi ima vsakovrstno pomladansko blago iz najboljših tovarn "CAMPER"

GARMENDIA 4973

Bs. Aires — Paternal

tajnik; Maks Bajuk: blagajnik; odborniki: Gregor Režek, Jože Savor, Jože Zugelj, Alojzij Adamič in Franc Bajuk; preglednika: Blaž Tomasevič in Janko Savor.

Vsem bralkam in bralcem Novega lista pošljamo rojaške pozdrave!

J. P. D. "Bled"

Rojaki v Lomi Negri so se torej zgenili. Prav je tako. Saj je že oktobra meseca lanskega leta dopisnik pisal v Novem listu: "Nas je tu toliko, da bi prav lahko ustanovili društvo, ki bi lepo uspevalo. Kar si bomo lastnega ustvarili, to bo našo. Kaj ne bi bil že skrajni čas, da bi se tudi mi nekoliko zgenili? Marsikaj dobrega in koristnega bi mogli narediti. Potrebno je le, da se složitno lotimo skupnega dela. Ali bomo vedno odlašali?"

Tako je bodril dopisnik. Veseli nas, da so bili njegovega mnenja tudi drugi tamošnji rojaki. Naj se le vsi združijo v koristni organizaciji ter složno delajo in prid skupnosti! Novemu društvu želimo najlepši razmah! (Ur.)

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah

MARKO RADALJ Specialist v modernem slikanju. Facundo Quiroga 1275 in 1407 D. Sud

Krojaški mojster

Dipl. v Buenos Airesu

Izdeluje obleke po najnovjšem kroju, iz najboljšega blaga ter po nizki ceni

JOSIP FAGANEL

SOLIS 1235

(blizu Constitución)

U. T. 23-1696

SVOJI K SVOJIM!

Slov. Babica

Dipl. v Pragi l. 1908 in v Bs. Airesu 1915, zdravi bolne ženske. Sprejema porodnice v oskrbo z dežele in mesta. Sprejema od 7. do 21., ob nedeljah in praznikih pa do 20.

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

LIMA 1217 U. T. 23-3389

Z mirnim srcem se lahko zatečete v ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584. — U. T. 41.4985

V VSAKEM SLUČAJU

Ko želite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v naši kliniki specializirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. — Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIC

Naša klinika je edina Slovanska klinika, ki sprejema bolnike v popolno oskrbo, in sicer po jako zmernih cenah.

Izvršujemo tudi operacije Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko. Sprejemamo od 14.-20. ure

TOVARNA MOZAIKOV TEOLINDO RODRIGUEZ

Specializirana v vseh vrstah mazaika — Imitacije marmorja Koncesionar portlanskega cementa "SAN MARTIN"

SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIJALA

Anasco 2763 U. T. 59-1925

BS. AIRES Postaja Paternal

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

NA MEJI USTRELJEN

Meja je spet zahtevala človeško življenje. Obmejna straža je ubila zidarskega mojstra Coljo Jožeta, sta rega 29 let, dohja iz Gabrovice. Colja je hotel malo pred polnočjo iz Italije čez mejo. Prišel je do cerkve v Novi Oselici, kjer pa ga je opazila naša straža in ga pozvala naj obstoji, Colja pa je hotel kar naprej na našo stran. Graničarji so oddali več strel in eden izmed njih je pogodil nesrečneža, ki je šel v ostalem kar po kolovozni poti, naravnost v sredino čela. Colja je obležal tik pri novooselski cerkvi. Zapuščena žena in troje otrok.

IZ KOČEVJA

Ko je v Kočevju zgorela tako zvana "stara tekstilarna," je izgubilo 250 delavcev delo in kruh, katerega so si služili v tovarni. Bati se je bilo tedaj, da podjetje ne bo stare tekstilarne več obnovilo in delavstvo je silno potrto hodilo okoli, zlasti se, ker so razne govorice potrjuje to slutnjo.

Pa je končno vendar prišlo do obnovitve in iz nekdanje stare tekstilarne vstaja sedaj nova moderna tekstilna tovarna, katera bo, kakor se pričakuje, z novim letom pričela z obratovanjem. Podjetje, ki postavlja novo tovarno, je uvidelo potrebo delavstva in nastavilo k tem delom skoro izključno same delavce ki so bilo poprej zaposleni v tekstilarni.

Tako bo Kočevje zopet dobilo tekstilno tovarno, delavstvo pa kruh, ki bi ga sicer bridko pogrešalo.

MED FANTI

Zalosten dogodek se je zgodil v Trbojah. Ko se je vozil s kolesom domov v Vogle 21 letni Cilarjev fant, Ivan Bizjak, ki je šival pri svojem bratu v Trbojah, sta ga napadla dva fanta, katera sta oprezovala pod oknom nekega dekleta. Eden izmed obeh mu je prerezal žilo na vratu, na kar sta ga umirajočega vrgla za plot, kjer je umrl. Radi sundra je prihitel blizu še drugi fant, a tudi tega sta neznanca oklala, nato pa izginila. Bizjakov brat je prihitel po svojega mrtvega brata in ga prepeljal domov, odkoder pa so ga prenesli v mrtvašnico v Senčur.

Cez nekaj dni so orožniki aretirali oba fanta; pišeta se Filip Bohinc

in Jože Jeraj. Odpeljali so ju v srezke zapore v Kranj, odkoder bosta po končani preiskavi odposlana v zapore ljubljanskega okrožnega sodišča. Oba se izgovarjata, da ju je Bizjak prvi napadel in da sta se samo branila.

HUDA TOCA

Velika Nedelja, oktobra. Ni bilo niti vroče niti soparno, niti ni bilo črnih oblakov, ko je nekega dne okoli tričetrt na 3 popol. začelo nekoliko grmeti in treskati. Kar nenkrat se je vsul gost dež, nato pa taka toča, da je pobelila polja, travnike in vinograde. Naenkrat je prenehalo ir že smo upali, da je najhujše mimo, kar se vsuje toča znova v velikosti lešnikov in v še hujši meri ter se je vsipala na ves okraj nad četr ure. Vse hudo je zavzelo velik obseg, ves ormoški okraj od Sv. Tomaža čez Vel. Nedeljo. Ormož, je ruzaletske gorice pri Sv. Miklavžu do Sv. Bolfenka in Središča na Hrvaško.

Napravila je neizmerno škodo. Pobila je trte, obložene z grozrdjem, in uničila skoro ves up naših vinogradnikov. Isto je s sadjem in sadonosnikih. Seveda se je moralo, takoj pričeti s trgatvijo, da se je pobralo vse, kar je ostalo. Vse je kazalo, da bo trgatve visoko kvalitetna in obilna, kakršne zadnja leta ni bilo; tako pa je v kratkem bilo uničeno vse, ves up tujkajšnjega prebivalstva. Gospodarski položaj je s tem neizmerno poslabšan.

NENAVADEN DOGODEK V LJUBLJANI

Koncem septembra se je zaključila v Ljubljani velika Jadranska razstava, o kateri smo že poročali in ki je bila zelo obiskovana.

Ljubljanska velesejemska uprava je za to razstavo dobila tudi do 10.000 galon morske vode iz Jadrana. Seveda so bile sitnosti, predno se je izdalo dovoljenje za prevoz morske vode v Ljubljano, ker je vsa voda našega Jadrana zaradi pridobivanja soli pod najstrožjim nadzorstvom monopolske uprave. Vodo bi morali po vseh pravilih po končani razstavi zopet odpeljati na Sušak in jo izliti nazaj v morje. Treba je bilo dolgih intervencij, da je bilo končno dovoljeno, da smejo to morsko vodo uničiti kar v Ljubljani. To se je zgodilo v zadnjih dneh ob veliki množici ljudstva, ki je radovedno opazovalo ta "čudež" kako teče "morje" v Ljubljani v kanal. Tako je bila morska voda v dveh urah časa na podlagi odloka monopolske uprave v Beogradu komisijonalno uničena.

BOLEZEN

Iz Novega mesta javljajo, da se v občini Prečna zelo nevarno širi griža. Bilo je že več smrtnih slučajev, mnogo bolnikov je pa v prenapolnjeni novomeški bolnici, kjer se zdravniki trudijo z njimi.

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181 U. T. 59 La Paternal 1723

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY

25 DE MAYO 724

BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE IN ZA DRUŽINE PROVRSTNA POSTEREZBA IN ZMERNE CENE.

VESTI S PRIMORSKEGA

Aretacije v Trstu

Zaradi gospodarskih ukrepov, ki so jih članice Zveze narodov začele uveljavljati proti Italiji, je rimska vlada izdala stroge naredbe tudi glede trgovanja z devizami, katerih pomanjkanje bo kmalu začela čutili radi padanja izvoza italijanskih pri delkov.

V Trstu je policija aretirala te dni 24 oseb, ker so prekršile odredbe glede deviz. V zapore je bilo odvedenih 5 borznih agentov, 4 komisijonisti in 15 zasebnikov.

Nesreče z orožjem

Nesreče z vojnim materialom so stalno na dnevnem redu. Blizu Devetakov je 15 letni Štefan Devetak našel dinamično patrono iz vojnega časa. Začel jo je pregledovati ter jo je toliko časa mečkal po rokah, da mu je eksplodirala. Raztrgala mu je obe roki ter mu hudo poskovala prsa.

Ob obrežju blizu Soče je 10 letni pastir France Dornik našel granato. Ker se ni zavedal, kako nevarna je takšna reč, je začel po njej razbijati. Eksplodirala je ter ga močno ranila. Prepeljali so ga v gorisko bolnišnico.

Ker se čisto dogajajo podobne nesreče, so oblasti spet opozorile prebivalstvo, naj bo previdno, naj se vojnega materiala ne dotika in naj o najdbah nemudoma obvesti vojaške ali civilne oblasti, ker bo le na ta način mogoče preprečiti nadaljnje naraščanje števila žrtev.

Aretacije v Kalu in Koritnici

Z nekoliko zamude prinašamo vest, da so italijanske oblasti aretirale Andreja, Franca in Alojzija Copi iz Kala pri Bovecu. Andrej in Alojzij sta bila aretirana na meji, kjer sta se bila sestala. Andrej je jugoslovanski državljani ter je bil uslužben pri železnici v Vintgarju, pri Jesenicah. Pismeno sta se bila domenila z bratom, da se bosta našla na državni meji. Tako se je tudi zgodilo. Pogovarjala sta se nekaj časa, pa je prihitela italijanska obmejna straža, prestopila na jugoslovansko stran ter s silo pritirala Andreja na italijansko ozemlje. Tako vsaj gre glas. Ognali so seveda s seboj tudi Alojzija, Franca Copija pa so prišli miličniki iskat na delo v rajbeljski rudnik. Aretirance so odvedli v koperske zapore. Obdolženi so baje vohunstva.

Karabinerji so aretirali tudi več drugih fantov iz Kala in Koritnice, a so jih pozneje izpustili.

Zivinska kuga

Med živino v ajdovski in trnovski občini se je, kakor poroča "Gazzettino", pojavila kuga. Na zahtevo oblasti so morali spraviti živali s planinskih pašnikov v doline in jih postaviti pod strogo nadzorstvo veterinarjev.

Prefekt je sedaj odredil, da ljudje goveje živine ne smejo ne prodajati in odganjati v druge kraje brez posebnega dovoljenja pristojnih podstatov. Veterinarji stalno pregledujejo hleve in okužene živali.

Skupina vojščakov, ki se navdušujejo za "sveto vojno"

Razne nezgode

Miroslav Sirca iz Nabrezine je v Sesljanu zadel s svojim kolesom v tovorni avto ter odletel v občestni kamen. Dobil je precej hude poškodbe na glavi in levi nogi.

V barkovljanski tovarni za predelavo aluminija je izbruhnil požar. Prihiteli so ognjegasci, katerim se je posrečilo omejiti razdejalno delo ognja. Vendar pa so plameni vkljub temu uničili del stavbe, razne naprave in stroje ter je radi tega škoda velika; krita pa je z zavarovalnico.

Posesnik Anton Kranjec, doma iz Solkana in star 39 let, je tako nesrečno padel z domačega senika, da si je prebil lobanjo ter pretresel možgane. V goriski bolnišnici so ga operirali.

Za obrambo proti letalom

Po zgledu iz Rima, Neaplja in drugih italijanskih mest, je tudi tržaški pokrajinski svet za obrambo letali izdal navodila, ki določajo, med drugim, da bo morala vsaka hiša imeti posebno zavetišče, v katerem se bodo zbirali stanovalci v slučaju napadov.

Vsako zavetišče bo moralo imeti telefon, vodo, električne peči in razne varnostne naprave. Instalacije luči, vode in plina se bodo morale v stanovanjskih hišah urediti tako, da jih bodo mogli vratarji vse hkratu zapreti.

"Popravljanje" priimkov

Dasí imajo v Italiji sedaj mnogo drugih brig, vendar tudi na spremnjanje oziroma poitaljančevanje priimkov niso pozabili. Koncem septembra je bila v uradnem listu objavljena cela vrsta dekretov, s katerimi so bili 130 osebam iz tržaške, goriske in reške pokrajine spremenjeni priimki. Med drugimi so "poitalijanili" naslednje: Lučić v Lucchi, Viličić v Villini, Žerjav v Seriani, Brezigar v Brandi, Korošec v Corsini, Mišič v Missini, Jurčić v Giordani, Brušič v Florentin, Krivičić v Crivelli, Milinović v Miliani, Mihič v Migliori, Komel v Comelli, Nikšič v Gorassini, Jakovljčić v Dia Giacomo, in Boštjančič v Bastiani.

Novi pogoji za nagrade

V podeljevanju nagrad novoporočencem so postali fašisti sedaj že manj radodarni. Tržaška pokrajinska fašistična zveza za zaščito materinstva in dece je objavila nove pogoje za takšne nagrade. Novoporočenca, ki se bosta zanje potegovala, bosta morala predložiti zdravniško spričevalo, da sta zdrava in močna, poleg tega pa bosta morala z rojstnim listom dokazati, da nista še prestopila 30. let starosti.

Podobne pogoje je razpisala tudi zveza v Gorici.

Ljudsko štetje

V Italiji se je vršilo ljudsko štetje vsakih deset let, odslej pa bodo popisovali prebivalstvo vsakih 5 let. Tako določa nov zakon. Zadnje ljudsko štetje je bilo 21. aprila 1931, prihodnje pa bo 21. aprila prihodnje ga leta. Vršilo se bo v Italiji in v vseh njenih kolonijah.

ZA KRATEK ČAS

Mojster

Pri vašem brivcu se oglasi možakar, ki ga zob boli:

"Mojster, koliko računate, če mi izderete zob?"

"Deset dinarjev na uro!"

V šoli

Učitelj: "Tonček, povej mi, kateri jezik je najtežji?"

Tonček: "Jezik od bika."

Učitelj: "Tepec, jaz govorim o govornih jezikih."

Tonček: "Teh pa ni mogoče tehati, gospod učitelj!"

Katera je najlepša?

"Mamica, danes smo v šoli glasovali, katera izmed nas je najlepša."

"No in katera je zmagala?"

"Nobena. Vsaka je dobila samo en glas."

Praktičen zdravnik

"Gospod doktor, kako to, da imate toliko pacientov?"

"Ker ne prepovedujem nikomur piti in kaditi!"

Začetek

"Pomislite, ko sem začel s trgovanjem, nisem imel drugega nego svojo inteligenco!"

"To pomeni, da si začel takorekoč z ničim..."

BOŽIČ IN NOVO LETO

Vaša obitelj bo prejela pravočasno denar, katera ji želite poslati za božič in novo leto.

Ako želite osrečiti svojo obitelj z denarno pošiljko za bližajoče se praznike, poslužite se našega brzega, varnega in cenenege načina nakazovanja. Če pošljete sedaj denar v domovino, poslužite se naših poštinih pošiljk; izplačilo se izvrši v gotovini, brez truda in brez slehernih odbitkov ali stroškov. Prejeli boste podpisano potrdilo, ki Vam bo v dokaz, da je bil Vaš nalog izvršen. Spomnite se na naš

JUGOSLOVENSKI ODDELEK

kateri je odprt od 9. do 18. ure, ob sobotah pa od 8.30. do 11. Pridite osebno ali pa nam pošljite pismeni nalog; nakazilo izvršimo še isti dan.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99

PUEYREDON 175

Av. Gral. Mitre 301 (Avellaneda)

Córdoba 1223 (Rosario)

VARNOST — HITROST — ZAUPANJE — VLJUDNOST.

KROJAČNICA IN TRGOVINA "MOZETIĆ"

Osorio 5025 — Bs. Aires (Paternal)

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najbolje postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravi za svatbe — Prenosišča \$ 0.70 Za obilen obisk se priporoča cenj. rojakom lastnik

EMIL ŽIVEC Osorio 5085

PATERNAL

KROJAČ

izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela, Obleke od \$ 55 do 120. Hlače fantazija od \$ 10—28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Oiajšave za plačevanje

MAKSIMILIJAN SAURIN

VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—4271

